

Finanšu ministrija

Grāmatvedības likums par grāmatvedības dokumentu elektronisku kārtošanu

**Grāmatvedības politikas un metodoloģijas nodaļas vadītāja
Arta Priede**

2020.Gada 9.decembrī

Finanšu ministrija

Jauns Grāmatvedības likums

Likuma spēkā stāšanās datums –

2021.gada 1.jānvāris.....

2021.gada 1.jūlijs?

2022.Ggada 1.janvāris?

- 30.07.2020.- likumprojekts iesniegts izskatīšanai Ministru kabineta sēdē , pieņemts 29.09.2020.
- 07.10.2020 iesniegts izskatīšanā Saeimā (*nr.795/Lp13*)

Finanšu ministrija

elektroniskais un grāmatvedības dokuments

- ❑ **elektroniskais dokuments** — elektroniskais dokuments Regulas Nr. [910/2014/ES](#) 3. panta 35. punkta izpratnē jebkāds *saturs, kas tiek glabāts elektroniskā formātā*, jo īpaši teksta vai skaņas, vizuāls vai audiovizuāls ieraksts

- ❑ **grāmatvedības dokumenti** –
  - **elektroniskas vai papīra formas:**
    - attaisnojuma dokumenti
    - grāmatvedības reģistri
    - inventarizācijas saraksti
    - gada pārskati
    - grāmatvedības organizācijas dokumenti

Finanšu ministrija

Elektronisks dokuments

Elektroniskā formā sagatavoti
grāmatvedības dokumenti

Elektroniskā formā glabāti
grāmatvedības dokumenti

Elektroniskā formā pārvērsti
grāmatvedības dokumenti

Finanšu ministrija

I. Vispārīgie noteikumi (1.-7.pants)

Šobrīd

- Nav skaidrots

Jauns papildinājums

1.pantā skaidroti Likumā lietotie termini , *piemēram*:

- elektroniskais apliecinājums
- grāmatvedības dokumenti
- grāmatvedības reģistri
- grāmatvedības organizācijas dokumenti
- strukturēts elektroniskais rēķins

Finanšu ministrija

- **elektronisks apliecinājums** –

elektroniskā formā sagatavotajā attaisnojuma dokumentā minētā saimnieciskā darījuma esības un sniegtās informācijas pareizības apstiprinājums grāmatvedības informācijas datorsistēmā vai citā informācijas sistēmā, kas veikts uzņēmuma vadītāja noteiktajā veidā un kurš saskaņā ar normatīvajiem aktiem fizisko personu elektroniskās identifikācijas jomā ļauj identificēt konkrētu personu – apliecinājuma devēju. Piemēram:

a) datorsistēmā izveidoti piekļuves kontroles noteikumi dokumentam, saskaņā ar kuriem piekļuve iespējama tikai, reģistrējoties ar konkrētu lietotājvārdu vai paroli,

b) dokumentam pievienotas datnes – pielikumi ar noteikta satura informāciju,

c) secīgu darbību kopuma veikšana lietvedības sistēmā;

Finanšu ministrija

strukturēts elektroniskais rēķins

- Eiropas elektronisko rēķinu standartam sagatavots elektronisks rēķins

strukturēts elektroniskais rēķins – rēķins, kurš sagatavots, nosūtīts un saņemts strukturētā elektroniskā formātā, kas ļauj to automātiski un elektroniski apstrādāt, un kurš atbilst Latvijas nacionālā standarta statusā adaptētajam un publiskajos iepirkumos izmantojamam Eiropas Savienības standartam LVS EN 16931-1:2017 "Elektroniskie rēķini. 1. daļa. Elektronisko rēķinu pamatelementu semantisko datu modelis" un ar to saistītajai tehniskajai specifikācijai LVS CEN/TS 16931-2:2017 "Elektroniskie rēķini. 2. daļa: ISO/IEC 19845

Finanšu ministrija

6. Pants .Vispārīgās grāmatvedības kārtošanas prasības

(5) prasības, ja **grāmatvedību kārto elektroniski**, izmantojot grāmatvedības datorprogrammu vai grāmatvedības informācijas datorsistēmu programmatūru, tad grāmatvedības dokumentus datora vai citas elektroniskas ierīces ekrānā attēlo cilvēklasāmā formātā un nodrošina iespēju veidot šo dokumentu atvasinājumus papīra formā (izdrukās).

(6) **Cilvēklasāms formāts** ir elektronisks datu attēlošanas veids, ko fiziska persona var izmantot kā informāciju bez jebkādas papildu apstrādes

Finanšu ministrija

11. pants. **Attaisnojuma dokumenti**

Papildinājums

- Attaisnojuma dokumentu var sagatavot **elektroniskā** vai papīra formā.
- Attaisnojuma dokumentu sagatavo tā, lai visā tā glabāšanas laikā nezustu tajā ietvertā informācija, kā arī būtu iespējams radīt šā dokumenta atvasinājumu

Finanšu ministrija

11. pants. ***Attaisnojuma dokumenti***

Attaisnojuma dokumentā jābūt

dokumenta autora atbildīgās personas **paraksts** par attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību (*izņemot šā panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktos gadījumus*).

Finanšu ministrija

11. pants. Attaisnojuma dokumenti

(3) Uzņēmums ir tiesīgs iekšējā attaisnojuma dokumentā, ja tas sagatavots elektroniskā formā:

rekvizītu «paraksts» aizstāt

ar elektronisku apliecinājumu

Finanšu ministrija

11. pants. **Attaisnojuma dokumenti**

(4) lai mazinātu administratīvo slogu, paredz, ka par attaisnojuma dokumentu var uzskatīt arī dokumentus, kas **nesatur rekvizītu "paraksts"**:

- samaksāšanai (rēķinu)
- konta izrakstu
- dokumentu, kuru cits uzņēmums izsniedz uzņēmumam preču piegādei (preču piegādes dokumentu) vai pakalpojumu pieņemšanai (pieņemšanas – nodošanas aktu), ja tas satur arī attaisnojuma dokumentam noteiktos rekvizītus, **sagatavots elektroniski** un **preču saņēmējs vai pakalpojuma sniedzējs to elektroniski apliecinājušas** uzņēmumu vadītāja noteiktajā kārtībā
- kases čeku
- papīra formā sagatavota attaisnojuma dokumenta elektronisku kopiju (*skenētas kopijas vai digitāla fotoattēla veidā vai izdrukā, izdrukā kopiju*)

Elektroniski sagatavots attaisnojuma dokuments parakstīts ar:

- drošu elektronisko parakstu
- elektronisko parakstu saskaņā ar pušu vienošanos (*līgumisks elektroniskais paraksts –pušu vienošanās*)
- bez paraksta

Darījuma esību apliecina atbildīgā persona uzņēmumu vadītāja noteiktajā kārtībā

Likumprojekts atšķirībā no šobrīd spēkā Likuma paredz arī:

- ka prasības par attaisnojuma dokumenta rekvizītiem un informāciju par saimnieciskajiem darījumiem piemēro tiktāl, ciktāl citos normatīvajos aktos nav noteiktas īpašas prasības atsevišķu attaisnojuma dokumentu veidu (*piemēram, PVN rēķins, strukturēts elektroniskais rēķins*) izstrādāšanai un noformēšanai;

Finanšu ministrija

V nodaļa. Grāmatvedības dokumentu glabāšana (27.-29.pants)

Šobrīd

- Grāmatvedības dokumenti papīra formā glabājami Latvijas teritorijā

- Grāmatvedības dokumenti elektroniskā formā glabājami Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts teritorijā

(iekļauts regulējums atbilstoši Regulai par datu aizsardzību, jo tā paredz personas datu uzglabāšanu ES teritorijā)

Finanšu ministrija

29.pants.Papīra formas grāmatvedības dokumentu pārvēršana elektroniskā formā

tiek pārņemti Likuma Par grāmatvedību 10. panta nosacījumi

**Atceramies!
jebkurš
grāmatvedības
dokuments var tikt
sagatavots
elektroniskā formā vai
papīra formā**

- Uzņēmumam ir tiesības papīra formas grāmatvedības dokumentu pārvērst elektroniskā formā;
- pārvērstajam dokumentam ir tāds pats juridiskais spēks kā oriģinālajam dokumentam;
- uzņēmumam ir tiesības iznīcināt oriģinālo dokumentu ievērojot likumā ietvertos noteikumus

**nemainīgs saturs, salasāmība līdz
glabāšanas termiņa beigām!**

Finanšu ministrija

31. pants. Uzņēmuma vadītāja *pienākumi* grāmatvedības jomā

(1) Uzņēmuma vadītājam ir pienākums **organizēt .....**

(2) Uzņēmuma vadītājam ir pienākums **nodrošināt:**

3) vispārīgo grāmatvedības informācijas datorsistēmu drošības noteikumu un grāmatvedības datu aizsardzības obligāto tehnisko un organizatorisko prasību noteikšanu uzņēmumā, **ja grāmatvedību kārtu, izmantojot grāmatvedības datorprogrammu vai grāmatvedības informācijas datorsistēmu programmatūru**, ciktāl speciālajos likumos vai citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi, kā arī nodrošināt minēto noteikumu un prasību ievērošanas kontroli uzņēmumā;

4) visu grāmatvedības dokumentu oriģinālu vai elektroniskā formā glabāšanai elektroniskā vidē pārvērsto dokumentu **saglabāšanu** uzņēmuma arhīvā un to pieejamību revīziju veicējiem, nodokļu administrācijai, tiesībaizsardzības iestādēm, tiesām, kā arī citām institūcijām normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos atbilstoši Komerccnoslēpuma aizsardzības likumā minētajam attiecībā uz komercnoslēpumu grāmatvedībā.

Finanšu ministrija

32. pants. Uzņēmuma vadītāja tiesības grāmatvedības jomā

Uzņēmuma vadītājs ir tiesīgs:

- 1) ievērojot šā likuma 11. panta noteikumus par attaisnojuma dokumentā ietveramiem dokumenta rekvizītiem un informāciju par saimniecisko darījumu, izvēlēties **attaisnojuma dokumentu formu (elektroniskā vai papīra formā)**, saturu un noformēšanas vai sagatavošanas kārtību, izņemot gadījumu, ja attiecīgā attaisnojuma dokumenta formu, saturu un noformēšanas vai sagatavošanas kārtību reglamentē konkrēts normatīvais akts;
- 2) izvēlēties **grāmatvedības reģistru** veidu, saturu, skaitu un sagatavošanas kārtību **(elektroniskā vai papīra formā)**, ņemot vērā konkrētā uzņēmuma struktūru, saimnieciskās darbības raksturu un apstrādājamās informācijas apjomu, izņemot gadījumu, ja attiecīgā grāmatvedības reģistra veidu, saturu un sagatavošanas kārtību reglamentē konkrēts normatīvais akts;
- 3) izvēlēties **grāmatvedības datorprogrammu** vai grāmatvedības informācijas datorsistēmu programmatūru, ņemot vērā konkrētā uzņēmuma darbībai vēlamās vai nepieciešamās funkcionālās, tehniskās un datu drošības prasības, izņemot gadījumu, ja konkrētās datorprogrammas lietošanu vai izvirzāmās prasības reglamentē konkrēts normatīvais akts.

Finanšu ministrija

33. pants. Uzņēmuma vadītāja atbildība un zaudējumu atlīdzināšana

(1) **Uzņēmuma vadītājs ir atbildīgs** par:

1) grāmatvedības kārtošanu atbilstoši šā likuma prasībām;
2) grāmatvedības dokumentu oriģinālu, kopiju vai datu attēlu saglabāšanu un aizsargāšanu pret iznīcināšanu vai nozaudēšanu līdz to nodošanai uzņēmuma arhīvā, kā arī par grāmatvedības dokumentu saglabāšanu uzņēmuma arhīvā un to pieejamību revīziju veicējiem, nodokļu administrācijai, tiesībaizsardzības iestādēm, tiesām, kā arī citām institūcijām normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos atbilstoši Komerccoslēpuma aizsardzības likumā minētajam attiecībā uz komercnoslēpumu grāmatvedībā.

(2) Uzņēmuma vadītājs ir atbildīgs par zaudējumiem, kas, pārkāpjot šā likuma noteikumus viņa vainas dēļ, nodarīti uzņēmumam, valstij (pašvaldībai) vai trešajai personai. Fiziskās un juridiskās personas, kurām šāds zaudējums nodarīts, ir tiesīgas prasīt tā atlīdzināšanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!

